

บทที่ 6

การแปลคำเชื่อมและสรรพนามต่าง ๆ

ปัญหาหนึ่งที่ผู้แปลประสบเมื่ออ่านข้อความที่ติดต่อกันหลายประโยค คือ เกิดความสับสน ไม่ทราบว่าเรื่องราวและใจความเชื่อมโยงกันอย่างไร ส่วนใดเป็นประธาน ส่วนใดเป็นกริยาหลัก และส่วนใดเป็นส่วนขยาย โดยปกติแล้วประโยคที่ยาวและซับซ้อนจะมีคำเชื่อม (*connectives*) หรือคำโยงความ (*discourse markers*) ต่าง ๆ เช่น *because, though, however* เป็นต้น ทำหน้าที่เชื่อมโยงความแต่ละส่วนเข้าด้วยกัน คำเชื่อมเหล่านี้ นอกจากจะทำหน้าที่เชื่อมข้อความตามโครงสร้างแล้วแต่ละคำยังมีความหมายเฉพาะอีกด้วย ซึ่งในการแปลถ้าผู้แปลสามารถจับความหมายของคำเชื่อมเหล่านี้ได้จะทำให้แปลข้อความออกมาได้ถูกต้องชัดเจน คำเชื่อมต่าง ๆ แบ่งตามประเภทและหน้าที่ดังต่อไปนี้

<i>Function</i>	<i>Connectives/Discourse Markers</i>
เพื่อยกตัวอย่าง (<i>example</i>)	<i>for example, take the example of, for instance, another instance of, such as, an example of, as for</i>
กล่าวซ้ำใจความสำคัญ (<i>restatement</i>)	<i>in other words, that is to say</i>
ให้คำอธิบาย (<i>explanation</i>)	<i>in fact, as a matter of fact, according to,</i>
บอกเหตุ (<i>cause</i>)	<i>because, since, as</i>
บอกเหตุบอกผล (<i>cause & effect</i>)	<i>for this reason, because of this, consequently, as a result</i>
เปรียบเทียบในเชิงคล้ายคลึงกัน (<i>comparison</i>)	<i>similarly, likewise, in the same way</i>
เปรียบเทียบในลักษณะที่แตกต่าง (<i>contrast</i>)	<i>but, whereas, however, in contrast, conversely, on the other hand</i>
บอกวัตถุประสงค์ (<i>purpose</i>)	<i>that, so that, in order that, in order to</i>

Function	Connectives/Discourse Markers
บอกความขัดแย้งกัน (<i>concession</i>)	<i>although, though, even though, the former...the latter</i>
บอกเงื่อนไข, ข้อแม้ (<i>condition</i>)	<i>even if, nevertheless, yet if, unless, provided that, on condition that</i>
บอกเวลา (<i>time</i>)	<i>when, while, since, as</i>
บอกความเพิ่มเติม (<i>addition</i>)	<i>moreover, furthermore, and</i>

วิธีแปล

อ่านข้อความหรือประโยคเพื่อให้เข้าใจความหมายต่าง ๆ ก่อนจะลงมือแปลให้แบ่งข้อความนั้นเป็นตอน ๆ หรือแบ่งประโยคเป็นช่วงสั้น ๆ และวิเคราะห์โครงสร้างของข้อความหรือประโยคว่าส่วนใดเป็นประธาน ส่วนใดเป็นกริยาหลัก กรรม และส่วนขยาย

ตัวอย่าง

As a schoolboy / he chose to take the bus to school /instead of being driven there in the family's limousine./Later, he won a King's Scholarship/to study engineering in the United States,/but halfway through that,/he decided to give it up/and returned to Thailand/to study medicine instead./

จะสังเกตว่า ข้อความนี้มีคำเชื่อมอยู่ 5 คำด้วยกัน คือ *as* ที่ทำหน้าที่บอกเวลา *but, instead* และ *instead of* ทำหน้าที่บอกความแย้ง และ *and* ทำหน้าที่บอกความเพิ่มเติมส่วนเครื่องหมาย/ แบ่งช่วงข้อความที่จะแปล

คำแปล

เมื่อเป็นเด็กนักเรียน เขาเลือกที่จะนั่งรถเมลล์ไปโรงเรียนแทนที่จะนั่งรถที่บ้านไป ต่อมาเขาได้ทุนเล่าเรียนหลวงไปศึกษาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ยังประเทศสหรัฐอเมริกา แต่เมื่อเรียนไปได้ครึ่งทาง เขาคัดสินใจยกเลิก และกลับมาเมืองไทยเพื่อเรียนแพทย์แทน

ตัวอย่าง

Formerly the Native Americans came from Asia. Over 20,000 years ago, they traveled along the land between Siberia and Alaska. Before the Europeans came to America, there were over 300 different tribes. Most Native American tribes were very peaceful. They wanted to live happily with nature because they thought spirits lived in natural things such as rocks, tree or water. Moreover, they believed these spirits could bring success in hunting and fighting.

คำแปล

ตั้งแต่ดั้งเดิม คนพื้นเมืองอเมริกันมาจากเอเชีย เป็นเวลามากกว่าสองหมื่นปีมาแล้ว ที่พวกเขาเดินทางมาตามดินแดน ระหว่างไซบีเรีย และอลาสกา ก่อนที่ชาวยุโรปมาอเมริกา มีคนพื้นเมืองอเมริกันอยู่มากกว่าสามร้อยเผ่าคนพื้นเมืองอเมริกันส่วนใหญ่รักสงบ พวกเขาต้องการอยู่อย่างมีความสุขกับธรรมชาติเพราะ เชื่อว่ามีวิญญาณสถิตย์ อยู่ในสิ่งธรรมชาติ เช่น ก้อนหิน ต้นไม้ สายน้ำ ยิ่งกว่านั้นพวกเขาเชื่อว่า วิญญาณเหล่านี้นำความสำเร็จในการล่าสัตว์ และต่อสู้มาให้

แบบฝึกหัด 6.1

จงแปลอนุเขตต่อไปนี้โดยเน้นการแปลคำเชื่อมให้เหมาะสม 4 ข้อหน้า

There are many kinds of Thai sweets. Their names begin with the word "Thong" (gold) **such as** Thong Yib, Thong Yod and Foi Thong. **In fact** eggs and sugar are the main ingredients of Thai sweets. Many people avoid eating Thai sweets **because of** their sweetness. **However**, Thai sweets are still closely related to the Thai way of living. Thai sweets still represent a Thai identity **although** the new generation do not know traditional desserts. 5

Thai identity = เอกลักษณ์ไทย

Chinese food is a popular choice for meals **not only because** it is delicious, **but also because** there is such a great range of dishes to choose from. **But** it is also likely to be more expensive than other kinds of food. **As a result**, anyone who organises Chinese meals for guests is thought of as being **both rich and generous.** 5

Because of global warming, the climate system has lost its balance. It has **not only** affected rainfall patterns **but also** the water cycle. Since the 1970s, climatic warming has increased draughts over land. **If** ice from Antarctica melts, the sea levels will increase. So every nation needs to act now to limit the scale of warming in the 5
future.

Global warming = ภาวะที่โลกร้อน

Draughts = ความแห้งแล้ง

Babies have a lot of growing to do **before** they are ready to be born. **When** the egg and the sperm have joined together, they need a safe, warm place in which to grow. **Since** babies are fed through an umbilical cord, mothers have to eat useful food. **As** babies grow, they begin to move around. For about nine months, babies grow. 5
Then they are ready to come into the world.

An umbilical cord = สายสะดือ

การแปลคำสรรพนาม

สรรพนามเหล่านี้ คือ สรรพนามที่ไม่เจาะจง หรือ *Indefinite pronouns* เช่น *one, some, someone, somebody, everyone, everybody, other, others, another* เป็นต้น ผู้แปลจะพบว่าสรรพนามเหล่านี้มักจะก่อปัญหาเสมอในการแปล เพราะที่สรรพนามเหล่านี้ **ไม่มีความหมายตายตัวให้จดจำได้** ความหมายของคำสรรพนามเหล่านี้ขึ้นอยู่กับบริบท

นอกจากนี้คำจำพวก *Relative pronouns* เช่น *who, what, where, which* ก็เช่นกัน ผู้แปลควรระวังว่า คำเหล่านี้ไม่ใช่คำถาม (*question words*) และไม่ควรถูกแปลออกมาในลักษณะคำถามเสมอไป

วิธีแปล

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า สรรพนามที่ไม่เจาะจงและคำสรรพนามจำพวก *Relative pronouns* ไม่มีความหมายตายตัว แต่ความหมายจะขึ้นอยู่กับบริบท ดังนั้น เมื่อจะแปลจึงต้องพิจารณาบริบทและแปลคำสรรพนามเหล่านี้ไปตามบริบทโดยปรับเปลี่ยนความหมายไปตามข้อความใกล้เคียง

ตัวอย่างการแปลสรรพนามไม่เจาะจง (*Indefinite pronouns*)

1. *Treat others as you treat yourself.*

จงปฏิบัติต่อผู้อื่น เหมือนกับที่คุณปฏิบัติต่อตนเอง

2. *Sometimes when life is troublesome, you need comfort from one who loves you.*

บางครั้งเมื่อชีวิตลำบากเดือดร้อน คุณต้องการการปลอบโยนจากใครสักคนที่รักคุณ

3. *Whoever comes first is the one who will receive the prize.*

ใครก็ตามที่มาถึงเป็นคนแรกจะเป็นผู้ที่ได้รับรางวัล

4. *One has my hand; the other has my heart.*

คนหนึ่งเป็นพันธมิตรอีกคนหนึ่งเป็นดวงใจ

จะสังเกตว่า คำสรรพนาม *one, others* และ *the other* ในประโยค ตัวอย่างนี้จะแปลแตกต่างกันออกไปตามบริบท

ตัวอย่างการแปล *Relative pronouns*

1. *What I appreciate most in your country is the easy-going character of the people.*
สิ่งที่ผมชื่นชมมากที่สุดในบ้านเมืองของคุณ คือ บุคลิกง่าย ๆ ตามสบายของผู้คน
2. *What you have written is not suitable for publication.*
สิ่งที่คุณเขียนไม่เหมาะที่จะตีพิมพ์
3. *A person who is selfish will have no friend.*
คนที่เห็นแก่ตัวจะไม่มีเพื่อน

จะสังเกตว่าคำสรรพนามเหล่านี้แม้จะมีรูปเหมือนคำถาม *what (อะไร) who (ใคร)* แต่เวลาแปลก็ไม่ได้แปลออกมาแบบคำถาม

แบบฝึกหัด 6.2

จงแปลประโยคที่มี **Indefinite pronouns** และ **Relative pronouns** ต่อไปนี้ให้ ถูกต้องและละเอียด

1. I'm afraid **what** I say will chase you away.

2. Why can't you see the **other** side of me?

3. He was the only **one** who told the truths.

4. **Anyone** who wants to attend the concert must give their names today.

5. Would you like **something** to drink?

6. **Someone** has forgotten his book.

7. There was also **another** person in the room.

8. She is **one** of the best babysitters.

9. They say **nothing** lasts forever.

10. I can't change any more of myself ; love me for **what** I am.

แบบฝึกหัด 6.3

จงแปลประโยคที่มี **Indefinite pronouns** และ **Relative pronouns** ต่อไปนี้ให้ถูกต้องและละเอียด

1. **Everyone** has to learn from his mistakes.

.....

2. You don't have to be afraid of **what** you are.

.....

3. If **nobody** bends, something is broken.

.....

4. She wrote some gossip about **somebody** famous.

.....

5. **Sometimes** giving to others can also bring happiness.

.....

6. **One's** never quite sure how the weather is going to change.

.....

7. **Nobody** knows very much about his family.

.....

8. **Not everyone** can go to see the parades, so many watch them on television.

.....

9. **Some** are not Thai citizens at all.

.....

10. Have you seen **another** letter on my desk?

.....

การแปลประโยคที่ขึ้นต้นด้วยสรรพนาม "it"

ในภาษาไทยเรามักจะแปล "it" ว่า "มัน" ในกรณีที่เราหมายถึงสัตว์หรือเด็กเล็ก ๆ เช่น

My cat is in the mat. It has blue eyes.

แมวของฉันนั่งอยู่บนเสื่อ มันมีนัยน์ตาสีฟ้า

แต่เราจะไม่นิยมแปล "it" ว่า "มัน" พร่ำเพรื่อเพราะจะฟังดูไม่เป็นภาษาไทย การสรรพนามไว้ในฐานที่เข้าใจเป็นลักษณะหนึ่งของภาษาไทย ดังตัวอย่างเช่น

My car is an old car. It runs very slowly.

รถของฉันเก่า ริ่งช้า (แปลโดยละสรรพนาม)

คำสรรพนาม "it" ที่ก่อให้เกิดปัญหาในการแปลนี้ เป็น *Impersonal pronoun* ที่ไม่ได้แทนคนหรือสัตว์ ขอให้สังเกตการแปลประโยคที่ขึ้นต้นด้วย *Impersonal pronoun* "it" ดังต่อไปนี้

It was afternoon...

ในตอนบ่าย

It was evening...

ค่ำแล้ว

Oh! It's beautiful.

แหม! สวยจังเลย

วิธีแปล

ผู้แปลจะเห็นได้ว่าประโยคที่มีใจความเกี่ยวกับเวลาที่ดี แสดงอารมณ์ความรู้สึกที่ดี หรือบอกราคาก็ดี มักจะขึ้นต้นประโยคด้วยประธานที่ไร้ความหมาย (*dummy subject*) "it"

ในประโยคลักษณะนี้เราไม่นิยมแปลสรรพนาม "it" ว่า "มัน" หลักในการแปลประโยคที่ขึ้นต้นด้วย "it" คือ **ไม่ต้องแปล "it" ให้แปลประโยคไปเลย** ดังตัวอย่างต่อไปนี้

It's just that I don't want to lose you this way.

เพียงแต่ว่าฉันไม่อยากจะสูญเสียเธอไปแบบนี้

It's possible to get there; it's just that it's rather late to start now.

จะไปที่นั่นก็ยอมได้ เพียงแต่ว่าค่อนข้างตึกไปหน่อยที่จะออกเดินทางตอนนี้

It was simply you that I was dreaming of.

มีเพียงคุณเท่านั้นที่ฉันฝันหา

It is very expensive; it costs almost 700 baht per kilo.

ราคาแพงมาก กิโลละเกือบ 700 บาท

จงแปลประโยคซึ่งมีสรรพนามให้ได้อีกความ

1. It's our duty to protect the country from danger.

2. It is not safe to cross the street when the green light is on.

3. It is unsure if the traffic will be better.

4. It is difficult to predict the occurrence of a tsunami.

5. It is not difficult to say you are sorry.

6. It took nearly ten hours to reach the top of the mountain.

7. It's time for me to do it on my own.

8. It's too late to try again.

9. It's time to lend your helping hands.

10. It's all about making good connections.

จงแปลประโยคซึ่งมีสรรพนามให้ได้อีกความ

1. It is important for people to fight for their rights.

2. It's a pitiful sight to see many dead bodies from a car bomb.

3. It will be easier to follow the instructions.

4. If you take it seriously, you may be discouraged.

5. It was too good to be true.

6. It was a hot and humid day and the thermometer registered 39 degrees C.

7. It is not fair to put the blame on the others.

8. It will probably rain all day with enormous risk of flooding.

9. It is not easy to raise a child.

10. It was a great moment when I reached home.
